

نازدانه‌های سبز، والدین شست سبز

آموزش جامع پرورش و نگهداری گیاهان خانگی

همراه با

شناسنامه و نیازمندی‌های شست گیاه رایج

گردآوری و تألیف:

مهندس مهدی بقایی سریزدی

نشر علم کشاورزی ایران

بقایای سریزدی، مهدی، ۱۳۶۶-	سرشناسه
نازدانه‌های سبز، والدین شست سبز: آموزش جامع پرورش و نگهداری گیاهان خانگی همراه با شناسنامه و نیازمندی‌های شصت گیاه رایج/ نویسنده مهدی بقایای سریزدی.	عنوان و نام پدیدآور
تهران: علم کشاورزی ایران، ۱۴۰۰.	مشخصات نشر
۲۸صص: مصور(رنگی)، جدول.	مشخصات ظاهری
978-600-6838-78-6	شابک
فیبا	وضعیت فهرست نویسی
آموزش جامع پرورش و نگهداری گیاهان خانگی همراه با شناسنامه و نیازمندی‌های شصت گیاه رایج.	عنوان دیگر
گیاهان آپارتمانی	موضوع
House plants	
گلپروری	
Floriculture	
SB۴۱۹	رده بندی کنگره
۶۳۵/۹۶۵	رده بندی دیویی
۸۷۴۷۴۱۶	شماره کتابشناسی ملی
فیبا	اطلاعات رکورد کتابشناسی

نازدانه‌های سبز، والدین شست سبز

آموزش جامع پرورش و نگهداری گیاهان خانگی

همراه با

شناسنامه و نیازمندی‌های شصت گیاه رایج

گردآوری و تألیف: مهندس مهدی بقایای سریزدی

نشر: علم کشاورزی ایران

تیراژ: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

قیمت: ۱/۸۰۰/۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۳۸-۷۸-۶

این اثر، مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، هرکس تمام یا قسمتی

از این اثر را بدون اجازه ناشر یا مولف، نشر یا پخش کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد رفت.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به ناشر می باشد.

آدرس نشر و محل توزیع: تهران - خیابان انقلاب - خیابان لبافی نژاد - پلاک ۱۲۹ - طبقه همکف

تلفن: - ۶۶۹۷۴۸۷۶ تلفکس: ۶۶۹۷۴۸۷۷

سایت: www.bostaneketab.com ایمیل: info@bostaneketab.com

"مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلفین می باشد."

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۱	مقدمه
فصل اول: گیاهان را بهتر بشناسیم	
۱۴	گیاه چیست؟
۱۵	چه چیزی گیاهان را از سایر جانداران متمایز میکند؟
۱۸	فرایندهای مهم در گیاهان
۱۹	دسته بندی گیاهان
۱۹	گیاهان گلدار یا نهان دانگان
۱۹	گیاهان بدون گل یا بازدانگان
۲۰	گیاهان فضای باز
۲۱	گیاهان خانگی
۲۲	دسته بندی گیاهان از لحاظ چرخه زندگی
۲۴	دسته بندی گیاهان از لحاظ خزان
۲۵	دسته بندی گیاهان با توجه به زیستگاه
۲۷	دسته بندی گیاهان بر اساس بخش هوایی
۲۸	اجزای گیاهان
۲۹	برگ
۳۳	ساقه
۳۶	ریشه
۳۹	گل
۴۲	میوه چیست؟
۴۳	بذر یا دانه چیست؟
۴۴	گرده افشانی چیست؟
۴۴	برای یادگیری بیشتر
۴۴	گیاهان گلدار تک لپه ای و دولپه ای
۴۵	چگونه برخی گیاهان ابلق شده اند؟
۴۸	هورمون های گیاهی

فصل دوم: تاریخچه، منشأ و مزایای گیاهان خانگی

۵۱	تعریف گیاهان خانگی
۵۲	تاریخچه گیاهان خانگی
۵۴	گیاهان خانگی بومی کجا هستند؟
۵۵	انواع گیاهان خانگی
۵۵	گیاهان خانگی برگ زینتی
۵۶	گیاهان خانگی گلدار
۵۷	مزایای گیاهان خانگی
۵۸	گیاهان خانگی تصفیه کننده هوا
۶۱	خانواده، جنس، گونه و واریته
۶۱	معروفترین خانواده های گیاهان خانگی

فصل سوم: نیازمندیهای گیاهان خانگی

۶۴	نیاز نوری گیاهان خانگی
۶۴	کمیت نور (شدت نور)
۶۶	کیفیت نور (رنگ نور)
۶۷	انواع نور
۶۹	چه تفاوتی بین پنجره های مختلف در خانه ها وجود دارد؟
۷۱	تقسیم بندی گیاهان خانگی بر حسب نیاز نوری
۷۴	پدیده نورگرایی در گیاهان
۷۵	واکنش به طول روز در گیاهان
۷۵	آیا با نور مصنوعی میتوانم گیاه خانگی پرورش دهم؟
۷۸	نیاز آبی گیاهان خانگی
۸۰	تقسیم بندی گیاهان خانگی بر حسب نیاز آبی
۸۶	گیاهان خانگی را به چه روشهایی میتوانم آبیاری کنم؟
۹۱	سختی آب چیست و چرا مهم است؟
۹۲	نیاز رطوبتی گیاهان خانگی
۹۲	تقسیم بندی گیاهان خانگی بر حسب نیاز رطوبتی
۹۳	روش های تأمین رطوبت گیاهان
۱۰۰	نیاز حرارتی (دما) در گیاهان خانگی
۱۰۱	دمای محیط رشد گیاهان تحت تأثیر چه پارامترهایی است؟
۱۰۱	سه مقدار دمایی که در پرورش و نگهداری گیاهان باید بدانید
	فصل چهارم: بستر کشت گیاهان خانگی
۱۰۳	خاک چیست؟

۱۰۴		خصوصیات خاک
۱۰۹		شبه خاک چیست؟
۱۱۰		کوکوپیت
۱۱۱		پرلیت
۱۱۳		پیت ماس
۱۱۴		ورمیکولیت
۱۱۵		لیکا
۱۱۵		برگ پوسیده
۱۱۶		ضایعات چای
۱۱۷		شلتوک برنج
۱۱۷		پوست بادام زمینی
۱۱۸		زغال چوب
۱۱۹		ضد عفونی بستر کشت
۱۱۹		روش های ضد عفونی خاک
۱۲۰		آیا گیاهان خانگی را میتوان در آب تکمیل کرد؟

فصل پنجم - تغذیه و کوددهی گیاهان خانگی

۱۲۲		تعریف تغذیه گیاهی
۱۲۲		عناصر مورد نیاز گیاهان
۱۲۴		نقش عناصر غذایی و عوارض کمبود آنها در گیاهان
۱۲۴		نیتروژن (N)
۱۲۵		فسفر (P)
۱۲۶		پتاسیم (K)
۱۲۷		کلسیم (Ca)
۱۲۸		آهن (Fe)
۱۲۹		منیزیم (Mg)
۱۳۰		روی (Zn)
۱۳۱		گوگرد (S)
۱۳۱		منگنز (Mn)
۱۳۳		مس (Cu)
۱۳۳		بور (B)
۱۳۴		مولیبدن (Mo)
۱۳۴		کلر (Cl)
۱۳۵		علل ایجاد کمبود غذایی در گیاهان
۱۳۵		کود چیست؟

۱۳۵	انواع کود.....
۱۳۶	کود آلی (ارگانیک).....
۱۴۱	کود زیستی (بیولوژیک).....
۱۴۱	کود شیمیایی (معدنی).....
۱۴۶	روشهای کوددهی به گیاهان خانگی.....
۱۴۶	محلول پاشی (تغذیه برگ).....
۱۴۷	کود آبیاری.....
۱۴۷	نکات مهم در کوددهی گیاهان.....
۱۴۸	برنامه کوددهی گیاهان خانگی.....
۱۴۸	گیاهان برگ زینتی.....
۱۴۹	گیاهان گلدار.....
۱۵۰	کاکتوسها و ساکولنت ها.....
۱۵۰	آیا به گیاهانم موز بدهم؟!.....
۱۵۲	تولید کود کمپوست خانگی.....
فصل ششم: آشنایی با بیماریهای گیاهان خانگی	
۱۵۸	بیماری در گیاهان خانگی.....
۱۵۸	بیماریهای باکتریایی.....
۱۵۸	لکه برگی باکتریایی.....
۱۵۹	بلایت یا سوختگی باکتریایی.....
۱۶۰	بیماری پوسیدگی نرم باکتریایی.....
۱۶۱	بیماریهای قارچی.....
۱۶۱	لکه برگی قارچی.....
۱۶۵	پوسیدگی ساقه و ریشه.....
۱۶۶	کپک خاکستری.....
۱۶۸	بیماری سفیدک پودری، سطحی یا حقیقی.....
۱۶۹	بیماری سفیدک کرکی، داخلی یا دروغین.....
۱۷۱	بیماری زنگ.....
۱۷۱	بیماری دوده یا کپک سیاه.....
۱۷۲	بیماریهای ویروسی.....
۱۷۳	نماتدها.....
۱۷۴	عوارض ناشی از تنش های محیطی.....
۱۷۵	عوارض آبیاری زیاد.....
۱۷۶	عوارض آبیاری کم.....
۱۷۶	عوارض گرمای زیاد.....

۱۷۷	عوارض سرمای زیاد
۱۷۷	عوارض کمبود رطوبت هوا
۱۷۷	عوارض رطوبت زیاد هوا
۱۷۸	عوارض نور زیاد
۱۷۸	عوارض کمبود نور
۱۷۹	عوارض کوددهی زیاد
۱۷۹	علل زرد یا قهوه ای شدن برگ گیاهان چیست؟
۱۸۱	علل قهوه ای شدن و سوختن نوک برگ
۱۸۲	علل طولیل شدن ساقه و دراز شدن گیاه (رشد علفی)
۱۸۳	علل تغییر رنگ گیاهان ابلق به سبز
۱۸۳	علل حالت افتاده، خم شده و بیحال برگها
۱۸۴	علل پیچ خوردگی برگهای گیاه
۱۸۵	علل چروکیده شدن برگها
۱۸۵	علل کمرنگ شدن و ضعیف شدن برگها
۱۸۵	علل سیاه شدن برگ و گل به طور ناگهانی
۱۸۵	علل به تعویق افتادن یا عدم گلدهی
۱۸۶	علل کم شدن یا توقف رشد گیاه
۱۸۶	علل سوراخ شدن برگ گیاهان
۱۸۶	علل ایجاد لکه بر روی برگ گیاهان
۱۸۶	علل ایجاد لکه های سبز و سفید در سطح خاک گلدان
۱۸۷	شوری خاک و راه حل آن
۱۸۸	آفتاب سوختگی در گیاهان خانگی

فصل هفتم: آفات رایج گیاهان خانگی

۱۹۰	تعریف آفت و انواع آن
۱۹۰	آفات جونده
۱۹۰	کرم برگخوار یا ساقه خوار
۱۹۰	حلزونها و راهها
۱۹۱	خر خاکی
۱۹۲	آفات مکنده
۱۹۲	شیشک سپردار
۱۹۳	شیشک آردآلود
۱۹۵	مگس سفید یا سفیدبالک
۱۹۶	شته
۱۹۸	کنه تار عنکبوتی

۱۹۹	کنه پهن و کنه سیکلامن
۱۹۹	ترپیس
۲۰۱	سایر آفات
۲۰۱	مینوز یا معدنچی برگ
۲۰۲	مگس یا پشه قارچ
۲۰۳	نکات مهم در سمپاشی گیاهان
۲۰۴	ساخت سم ارگانیک
۲۰۴	آشنایی با سموم
۲۰۴	دسته بندی سموم

فصل هشتم: تکثیر گیاهان خانگی

۲۰۷	روشهای تولید مثل و تکثیر گیاهان
۲۰۸	تکثیر جنسی
۲۰۸	کشت بذر
۲۱۲	تکثیر غیر جنسی
۲۱۲	قلمه
۲۲۳	پاجوش
۲۲۴	خوابانیدن
۲۲۶	کشت گیاهچه ها
۲۲۸	تقسیم ریزوم
۲۲۹	تقسیم بوته (تقسیم ریشه)
۲۳۰	پیاز و پدازه
۲۳۱	تقسیم غده
۲۳۲	ازدیاد به روش هاگ (اسپور)
۲۳۴	پیوند زدن

فصل نهم: مطالب تکمیلی

۲۳۶	ظروف کشت گیاهان خانگی
۲۳۶	گلدان
۲۴۲	فلاور باکس
۲۴۳	ظروف شیشه ای
۲۴۴	تعویض گلدان و تعویض خاک گیاهان خانگی
۲۴۴	مراحل تعویض گلدان
۲۴۶	نکات مهم در تعویض گلدان
۲۴۶	هرس گیاهان خانگی
۲۴۷	تعریف هرس

۲۴۷	انواع و زمان هرس در گیاهان خانگی
۲۴۸	مراحل هرس گیاهان خانگی
۲۴۹	هرس ریشه
۲۵۱	تمیز کردن گیاهان خانگی
۲۵۳	دوره سازگاری در گیاهان خانگی
۲۵۴	چیدمان گیاهان خانگی

فصل دهم: شناسنامه و نیازمندیهای شست گیاه رایج

۲۶۲	سانسوریا
۲۶۹	کاکتوس
۲۷۴	کاکتوس کریسمس
۲۷۹	کروتون
۲۸۳	اسپاتی فیلوم
۲۸۷	آگلونما
۲۹۲	نخل شامادورا
۲۹۷	فیلودندرون برگ قلبی
۳۰۱	برگ انجیری مُسترا
۳۰۵	سروپژیا
۳۰۹	پاپیتال
۳۱۳	بنت القنصول
۳۱۷	اگزالیس
۳۲۲	کردیلین
۳۲۶	پتوس
۳۳۰	پاندانوس
۳۳۴	فیکوس آمستل
۳۳۷	دیفن باخیا
۳۴۱	برگ قاشقی
۳۴۵	فیکوس لیراتا
۳۴۹	حسن یوسف
۳۵۴	دراسنا
۳۵۸	فیکوس الاستیکا
۳۶۲	زامیفولیا
۳۶۶	سرخس
۳۷۰	سینگونیوم
۳۷۴	فیکوس بنجامین

۳۷۸	شفلرا
۳۸۲	نخل اریکا
۳۸۷	فیلودندرون برگ انجیری
۳۹۱	پیرومیا
۳۹۶	نخل کنتیا
۳۹۹	گل حنا
۴۰۳	کراسولا
۴۰۷	موسی در گهواره
۴۱۱	شمعدانی
۴۱۶	کالانکوئه
۴۲۱	بگونیا گلدار
۴۲۵	بگونیا برگی
۴۲۹	کالاتیا
۴۳۴	گندمی
۴۳۸	آنتوریوم
۴۴۳	هویا
۴۴۷	فیتونیا
۴۵۱	کالادیوم
۴۵۶	مارانتا
۴۶۱	لیندا
۴۶۵	فیکوس التیسیما
۴۶۹	سیکلامن
۴۷۴	آلوکازیا
۴۷۹	پاچیرا
۴۸۳	کاج مطبق
۴۸۷	پيله آ
۴۹۲	گل سنگ
۴۹۶	فیلودندرون
۵۰۱	افوریا
۵۰۷	برگ بیدی
۵۱۱	برگ عبائی
۵۱۵	بنفشه آفریقایی
۵۲۱	ساکولنت
۵۲۷	مراجع

مقدمه

امروزه با گسترش زندگی صنعتی و شهرنشینی و همزمان با افزایش روز افزون رفاه و تکنولوژی، ما انسانها روز به روز بیشتر از طبیعت، زیبایی‌ها و انرژی‌های مثبت آن فاصله می‌گیریم در حالی که می‌دانیم طبیعت مادر ما انسانها و سایر موجودات زنده است و هرچه بیشتر از آن فاصله می‌گیریم استرس‌ها، تنش‌ها، انرژی‌های منفی و فشارهای روانی بیشتری به سراغمان می‌آید؛ به عبارتی روز به روز بیشتر غرق در رفاه، تکنولوژی و صنعت می‌شویم و به همان نسبت آسایش، آرامش و سلامت ما کمتر می‌شود و سال به سال رخت، بیماری و استرس بیشتری به سراغمان می‌آید؛ تنها راه حل برون رفت از این سیکل معیوب، آشتی مجدد با طبیعت و کم کردن این فاصله ایجاد شده است. یکی از راه‌های این امر، رفتن به دامن طبیعت، سیر و سیاحت در آن و یا آوردن نمادهای طبیعی مانند گل و گیاه به داخل خانه‌هاست. گیاهان نماد زندگی و یکی از نشانه‌های مهم زیبایی خداوند هستند و حتی نگاه کردن به آنها منجر به دریافت انرژی حیات و افزایش حس شادابی و نشاط می‌گردد؛ گیاهان علاوه بر زیباتر کردن خانه‌های ما و بهبود دکوراسیون داخلی، به دلیل تولید اکسیژن و جذب برخی آلاینده‌های هوا منجر به بالا بردن کیفیت هوای محیط شده و در نتیجه تأثیر بسزایی در بهبود سلامت جسمی افراد دارند؛ از طرفی به دلیل افزایش شادابی و نشاط و تزریق حس طراوت و سرزندگی، منجر به کاهش بیماری‌های روحی و روانی و بهبود خلق و خو و افزایش صمیمیت اعضای خانواده می‌گردند. متأسفانه با وجود تمام این مزایا برخی از ما از نگهداری گل و گیاه در خانه‌های خود محروم هستیم، به این دلیل که یا از مزایای آن بی‌اطلاعیم و یا به دلیل عدم شناخت کافی و نگرانی از نحوه پرورش و نگهداری گیاهان، همیشه ترس از عدم موفقیت و از بین رفتنشان در ما وجود دارد. هدف مؤلف از این کتاب ارائه یک مرجع قابل اتکا برای از بین بردن این ترس همیشگی است، امیدوارم روزی برسد که هیچ خانه‌ای در این کشور بدون گل و گیاه باقی نماند و هیچ گیاهی در اثر نا آگاهی و یا قصور والدینش به کام مرگ نرود!

از آنجایی که این اثر همانند تمام آثار دیگر خالی از کاستی و ایرادات محسوب می‌شود، نگارشی نخواهد بود، از تمامی علاقه‌مندان، دوستان، متخصصان و دست‌اندرکاران گل و گیاه استدعا دارم نظرات، پیشنهادات و انتقادات خود را درباره کتاب از طریق ایمیل info@florame.ir به اینجانب منتقل نمایند تا انشاء الله در چاپ‌های بعدی لحاظ گردد. در پایان، این بیت شعر از شیخ اجل سعدی شیرازی خالی از لطف نخواهد بود:

بماند سالها این نظم و ترتیب	ز ما هر ذره خاک افتاده جایی
عرض نقشیست کز ما باز ماند	که هستی را نمی‌بینم بقایی

مهدی بقایی سربزدی

کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی دانشگاه تهران